

Warszawa, 01-06-2026 r.

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Marcin Wiącek

GK-GKOZP.100.4.2026.BK

Pani

Jolanta Sobierańska-Grenda

Minister Zdrowia

Szanowna Pani Minister,

w ostatnich tygodniach szeroko dyskutowana była potrzeba szczególnego wsparcia młodych osób, u których rozpoznano chorobę nowotworową. Poruszające działania społeczne, jakie obserwowaliśmy w tym czasie, przypomniały nam, jak ważne jest codzienne, rzetelne i profesjonalne wsparcie pacjentów leczonych w placówkach onkologicznych. Resort Zdrowia od wielu miesięcy podejmuje działania na rzecz poprawy funkcjonowania zdrowia psychicznego obywateli. Jest to szczególnie istotne nie tylko ze względu na treść preambuły ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2024 r. poz. 917), odwołującej się do obowiązków państwa w zakresie wspierania osób doświadczających zaburzeń psychicznych. Ta aktywność cenna jest także z uwagi na regularnie pojawiające się informacje wskazujące na poważny kryzys zdrowia psychicznego Polek i Polaków.

Łącząc wskazane tutaj perspektywy, warto zwrócić uwagę na szczególne znaczenie profesjonalnego wsparcia emocjonalnego osób, które doświadczają diagnozy onkologicznej oraz poddawane są terapii we wskazanym zakresie. W polskim systemie ochrony zdrowia od pewnego czasu funkcjonuje w tym zakresie zawód psychoonkologa – specjalisty udzielającego wsparcia psychologicznego pacjentom onkologicznym oraz ich bliskim (zob. par. 2 pkt 14 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 22 listopada 2013 r. w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu leczenia szpitalnego, Dz. U. z 2023 r. poz. 870). Rola wskazanych ekspertów jest szczególnie

istotna dla procesu leczenia, adaptacji do sytuacji choroby oraz poprawy jakości życia pacjentów.

W tym miejscu konieczne jest dokonanie pogłębionej analizy oraz rewizji zasad funkcjonowania tej specjalności, w szczególności w świetle zgodności przepisów wskazanego tu rozporządzenia z treścią ustawy z dnia 23 stycznia 2026 r. o zawodzie psychologa oraz samorządzie zawodowym psychologów (Dz. U. z 2026 r. poz. 187).

Przywołana tutaj ustawa, w art. 3 oraz 5 w sposób jednoznaczny określa, kim jest psycholog oraz jakie kwalifikacje są wymagane do wykonywania tej profesji. Mowa tutaj wyłącznie o absolwentach jednolitych, psychologicznych studiów magisterskich, lub też osobach, które tytuł ten uzyskały kończąc studia pierwszego i drugiego stopnia także z psychologii. Tymczasem ww. przepisy ministerialne dopuszczają, aby psychoonkologiem była zarówno osoba posiadająca wykształcenie psychologiczne, jak i osoba z wykształceniem medycznym. Ponadto, zgodnie z zasadami rekrutacji na studia podyplomowe z psychoonkologii, kształcenie to bywa dostępne również dla absolwentów innych kierunków, w tym np. teologii, pracy socjalnej lub pedagogiki (mowa tu m. in. o duszpasterzach oraz pracownikach socjalnych). Kontekst ten posiada kluczowe znaczenie. Rozporządzenie w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu leczenia szpitalnego nie definiuje, jakie działania podejmuje psychoonkolog. Bez trudu informacja ta odnaleziona może być, jednakże w innych dokumentach wydawanych przez organy władzy publicznej. Zgodnie z treścią Zintegrowanego Rejestru Kwalifikacji, omawiany tutaj specjalista „udziela pomocy psychologicznej, wykorzystując różnorodne metody i techniki terapeutyczne o udokumentowanej skuteczności (oparte na dowodach). W ramach swoich działań zawodowych osoba ta współpracuje z innymi specjalistami oraz instytucjami zajmującymi się pacjentem chorym onkologicznie.”¹ Z kolei w znajdującej się pod nadzorem Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej Klasyfikacji Zawodów i Specjalności zaznaczono, że do zadań i kompetencji psychoonkologa należy m. in.:

- „dokonanie diagnozy psychoonkologicznej na podstawie wywiadu z pacjentem, obserwacji jego zachowania oraz narzędzi psychometrycznych;

---

¹ Zob.

https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl/frontend/index.php?id=12647&r=kwalifikacja%2Fview&utm_source=chatgpt.com

- poznanie bieżącej sytuacji zdrowotnej i życiowej osoby chorej i jej rodziny, identyfikowanie jej stanu emocjonalnego i ew. zaburzeń psychicznych, sposobu radzenia sobie ze stresem itp.
- stosowanie różnych form psychoterapii dostosowanych do potrzeb chorego: terapii psychoonkologicznej, terapii tańcem i ruchem, jogi relaksacyjnej, treningu antystresowego, treningu komunikacji i asertywności, warsztatów zdrowego odżywiania i gotowania, coachingu zdrowego stylu życia itp.;(...)
- prowadzenie terapii z członkami rodziny w trakcie choroby, po wyzdrowieniu a także po śmierci pacjenta: mobilizowanie ich do dbania o własne potrzeby, wspomaganie w porozumiewaniu się rodziny z pacjentem, niwelowanie żalu po stracie;²

Należy zatem podkreślić, że wsparcie udzielane przez osoby z wykształceniem psychoonkologicznym może mieć istotne znaczenie dla pacjentów i ich rodzin. Jednocześnie trudno uznać, że obecny stan prawny zapewnia pełną jasność co do tego, jakie bazowe wykształcenie i kwalifikacje powinny posiadać osoby realizujące świadczenia o podobnym charakterze w obszarze onkologii. Może bowiem dochodzić do sytuacji, w której to świadczenia psychoonkologiczne udzielane są przez osoby nieposiadające stosownego przygotowania psychologicznego. Po pierwsze, przywołane już powyżej ministerialne rozporządzenie wskazuje, że psychoonkologiem jest osoba „z wykształceniem psychologicznym lub medycznym, która ukończyła studia wyższe i uzyskała tytuł magistra lub równorzędny oraz ukończyła studia podyplomowe z psychoonkologii” (par. 2 pkt 14). Treść tego przepisu budzi zastrzeżenia. Możliwym jest bowiem, że osoba mająca wykształcenie medyczne, niezwiązane z szeroko rozumianą pomocą psychologiczną, a więc np. analityk medyczny lub elektroradiolog, będzie mogła udzielać wsparcia emocjonalnego pacjentom onkologicznym po zaledwie rocznym szkoleniu. Po drugie, zapoznając się z ofertą rekrutacyjną dotyczącą studiów podyplomowych z omawianego obszaru, spostrzec można, że kierowane są one nie tylko do absolwentów psychologii i kierunków medycznych, ale również do np. duchownych i pracowników socjalnych.

---

² Zob. https://psz.praca.gov.pl/rynek-pracy/bazy-danych/klasyfikacja-zawodow-i-specjalnosci/wyszukiwarka-opisow-zawodow?p_p_id=jobclassificationportlet_WAR_nnkportlet&p_p_lifecycle=1&p_p_state=normal&p_p_mode=view&_jobclassificationportlet_WAR_nnkportlet_javax.portlet.action=DetailsJobClassification&_jobclassificationportlet_WAR_nnkportlet_jobId=400593&p_auth=xjp7Ucsl

Trudno przecenić wagę pomocy, jakiej w obszarze wsparcia pacjentów, np. terminalnie chorych, udzielają duszpasterze pracujący w oddziałach onkologicznych. Nie jest to jednak pomoc psychologiczna rozumiana zgodnie z treścią art. 23 ust 2 pkt 4 ustawy o zawodzie psychologa oraz samorządzie zawodowym psychologów. Nadmienić należy, że w ust. 3 przywołanego przepisu ustawodawca zaznaczył, że „zastrzeżenie udzielania świadczeń psychologicznych, o których mowa w ust. 2 pkt 4, przez psychologa nie ogranicza prawa do podejmowania poszczególnych działań mieszczących się w zakresie udzielania pomocy psychologicznej przez osoby, które nie posiadają prawa wykonywania zawodu psychologa, jeżeli są one realizowane w związku z wykonywaniem zadań określonych w odrębnych przepisach.” Unormowania tego nie można moim zdaniem odnosić do zawodu psychoonkologa. W treści par. 4a ust. 1 pkt 3 lit b Rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu leczenia szpitalnego odnoszącego się do konieczności zapewnienia planu leczenia onkologicznego wskazano, że dedykowany do podobnych działań może być zarówno psycholog, jak i psychoonkolog. Z kolei dodany do przywołanego tutaj Rozporządzenia Załącznik nr 3a. noszący tytuł: „Warunki szczegółowe, jakie powinni spełnić świadczeniodawcy realizujący świadczenia gwarantowane diagnostyki i leczenia onkologicznego poszczególnych grup nowotworów”, w części „Personel” wymienia zamiennie psychologa klinicznego oraz psychoonkologa. Tym samym absolwent rocznych, podyplomowych studiów psychoonkologicznych został zrównany w swoich kompetencjach nie tylko z absolwentem psychologii, ale również pełnej, czteroletniej specjalizacji w obszarze zawodu mającego zastosowanie w ochronie zdrowia. Stan ten uznać trzeba za zaskakujący i niepokojący. Sytuacja ta wyraźnie zatem wskazuje, że psychoonkolodzy nie są tym samym przedstawicielami innych zawodów pomocowych czasem korzystających z narzędzi psychologicznych. Stają się w tej przestrzeni natomiast ekspertami, którzy mogą *de facto* wykonywać zawód psychologa nie będąc psychologiem. Rzeczywistość ta powodować może pojawienie się niebezpieczeństwa udzielania świadczeń zdrowotnych przez osoby bez stosownego bazowego wykształcenia. Ponadto pojawia się w tym względzie sytuacja, w której w systemie wsparcia psychologicznego od połowy 2028 r. będziemy mieć grono psychologów podlegających odpowiedzialności korporacyjnej, nad którą nadzór sprawować będą izby psychologiczne. Jednocześnie swoje działania w obszarze pomocy pacjentom oddziałów onkologicznych udzielać będą psychoonkolodzy nie podlegający wprost odpowiedzialności zawodowej.

W mojej ocenie obecne regulacje wymagają doprecyzowania, tak aby standardy udzielania świadczeń w zakresie psychoonkologii były w pełni zgodne z ustawą o

zawodzie psychologa oraz samorządzie zawodowym psychologów. Dostosowanie przepisów wykonawczych do rozwiązań ustawowych wydaje się niezbędne dla właściwego zabezpieczenia praw i wolności pacjentów oraz zapewnienia im wsparcia na najwyższym możliwym poziomie zgodnym z aktualnym stanem wiedzy medycznej i psychologicznej.

Mając na uwadze powyższe, działając na podstawie art. 16 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2024 r. poz. 1264, ze zm.), zwracam się z uprzejmą prośbą o podjęcie działań zmierzających do dostosowania obowiązujących regulacji do standardów wynikających z ustawy o zawodzie psychologa oraz samorządzie zawodowym psychologów, a także o poinformowanie mnie o stanowisku Pani Minister w tej sprawie.

Z poważaniem

Marcin Wiącek

Rzecznik Praw Obywatelskich

/-wydano i podpisano elektronicznie/

Do wiadomości:

Pani Agnieszka Dziemianowicz-Bąk- Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej